

ergens een misverstand schuilen; misschien mag ik aannemen, dat de koffer-pakkerij mijn waarden collega hier toch wat parten heeft gespeeld.

Wanneer Prof. Hepp verder gaarne wil weten, of ik in deze stude uitspraak ook de belijdenis betrokken heb, dan wil ik wel mededeelen, dat ik hieraan in dit verband stellig niet gedacht heb; ik zou dan niet alleen van „het Gereformeerde denken“ hebben gesproken en zou ook niet van een „waarschijnlijkheid“, hoogstens van een „mogelijkheid“ hebben gewaagd. Ik dacht inderdaad aan iets anders. Aan dogmatiek, ja, en ook wel aan exegese en aanverwante vakken, waarvoor ik nogal geïnteresseerd ben. Ik moge in dit verband b.v. herinneren aan de in dit nummer besproken studie van Heschell over de profetie.

Gelijk gezegd: de vraag, of dit „iets“ van zooveel betekenis zou kunnen zijn, dat ook voor het kerkelijk belijden hieruit winst zou zijn te behalen, viel geheel buiten mijn beschouwing; ik had met deze opmerking een ander doel, daar kom ik nog op terug. Maar — nu we toch aan het praten zijn: indien ik dit inderdaad eens voor mogelijk had verklaard, zou dat dan werkelijk het geval „te ernstiger“ of ook maar gewoon „ernstig“ hebben gemaakt? Mij dunkt „winst behalen“ is een nogal ruime uitdrukking; dat zou ook kunnen door aan de belijdenis iets toe te voegen, wat dusver niet tot zijn recht was gekomen; of door sommige dingen nader of nauwkeuriger te formuleren of te omschrijven; terwijl zelfs de mogelijkheid van een verhelderd inzicht, waardoor zakelijke wijziging noodig zou worden, zoals we er reeds een hebben beleefd, door ons nooit in absolute zin kan worden betwist. Ook niet door Prof. Hepp, die de geoorlooftheid van een gravamen uiteraard toegeeft, en dat natuurlijk niet zóó bedoelt, dat het van te voren reeds vaststaat, dat elk eventueel gravamen zou moeten worden afgewezen; dit ware immers het gravamen-recht illusoir maken, en de belijdenis onfeilbaar verklaren.

Maar, gelijk gezegd, ik had het over iets anders. Ik gaf uiting aan mijn heimwee naar een bredere wetenschappelijke beschouwing, waarin óók onder oogen zou worden gezien de vraag, in hoeverre het door Prof. Hepp bestreden stelsel elementen of prikkels bevat, die aan het Gereformeerde denken ten goede zouden kunnen komen. Ik had zoo graag het debat op wat breder plan en meer wetenschappelijke leest gezien. Omdat ik meen, dat daarvan de meeste vrucht is te verwachten. Ik weet wel, dat dit de langere weg is, maar deze lijkt mij voor een geval als dit de betere. Wie overtuigen wil, moet óók trachten een sfeer te scheppen, waarin het overtuigd-worden niet te zwaar valt.

De citaten zijn erg lang. Terwille van het belang der kwestie vonden we het beter, de schaar geheel te laten rusten.

K. S.

BOEKBESPREKING

Libellen-serie Nrs 133, 137, 196. — Bosch & Keuning, Baarn.

Voortdurend zwermen nog libellen uit Baarn over het land, gemakkelijk door ieder te vangen. Nuttig, aangenaam en goedkoop is het aanleggen van een verzameling er van.

In denzelfden vlotten, eleganten trant als de vorige, zijn ook de nieuwe weer verschenen. Dr. Karsmeyer leidt hier Jeremias de Decker in (No. 133). Het is een nuttig werk te pogen de oude dichters, die toch ook nu nog betekenis hebben, dichters bij ons volk te brengen. Niet gemakkelijk zijn de complete gedichten van dezen 17den eeuw te krijgen, daarom had ik liever meer aangetroffen uit „de Goede Vrijdag“. Maar de omvang der libellen is gering, beperking dus noodzakelijk. De gekozen verzen geven een goed denkbeeld van dezen christen-dichter.

Modern is No. 137, de zelfkeur van Willem de Mérode, uit zijn verzen van het land, getiteld „Tusschen ploeg en sikkel“. Eenzijdig, als de meeste bloemlezingen, daar hier slechts verzen van een bepaalde soort worden bijeengebracht, tekenen ze toch den dichter, en diens zeer verschillend werk. Het statige, breed zwellende „De Maaijer“, het fel plastische „De nieuwe knecht“, zoowel als het sterk zakelijke „Het Stamboek“ typeeren voortreffelijk verschillende zijden van dit mooie dichttalent.

De teekeningen, vooral de laatste, illustreren de verzen goed.

Dirk Verel geeft in Vikings een openlucht-spel. Décor, spel, omgeving, zullen bij een opvoering ongetwijfeld de woorden meer gloed geven. Het lezen bevredigt minder. De geforceerde handeling geeft geen overtuigend beeld van de overwinning van het Christendom op de IJslandsche goden en tradities. Er komen heel goede passages in het stuk voor, maar het geheel is te oppervlakkig.

Gr.

H. S.

Elckerlyc. Tijdschrift voor Christelijke letterkunde. — Bosch & Keuning, Baarn.

Het nieuwe jaar bracht ons een nieuw letterkundig tijdschrift. De afleveringen 2 en 3, die wij ontvingen, laten goed uitkomen, dat het tijdschrift een brede basis heeft. Studies van Roel Houwink en Anton van Duinkerken staan broederlijk naast elkaar. Gelukkig dat dit kan! Verzen en proza wisselen elkaar af. De litteraire essay en populair wetenschappelijke opstellen treffen men er aan. Muziek en schilder- en beeldhouwkunst krijgen een bescheiden plaats. Kortom in alle opzichten lijkt het een „algemeen“ tijdschrift. Het ziet er keurig uit, de namen der medewerkers hebben over 't algemeen een goeden klank. De meesten treffen men echter dikwijls aan in een „eigen“ tijdschrift, waardoor de vraag opkomt, of de verschijning van Elckerlyc — die totaal niets

gemeen heeft met zijn middeleeuwsche naamgenoot — wel zoo heel erg noodzakelijk was. Doet dit christelijke tijdschrift zijn oudere tijdgenooten niet noodeloos afbreuk, omdat het in wezen niet iets nieuws en anders brengt?

De beide afleveringen maken een zeer smakelijken indruk en zijn het lezen zeer waard.

Gr.

H. S.

Wij vestigen allereerst de aandacht op het Supplement van het Nederlandsch Zendingjaarboek voor 1937. Het is een gelukkige gedachte zulk een supplement te geven, bij de noodzakelijk vele wisselingen op het zendingsterrein. Ieder, die met de adressen van zendingsarbeiders bekend moet zijn, vindt in dit supplement wat hij noodig heeft. De prijs is zeer gering voor dit boekje van 70 blz.; slechts enkele dubbeltjes. Het is uitgegeven door den Zendingstudie-Raad te Zeist.

Deze Zendingstudie-Raad geeft ook uit „Lichtstralen op den Akker der wereld“. Als laatste der vijf nummers van den 41en jaargang verscheen „Het opiummisbruik en zijn bestrijding“ door A. K. de Groot, zendingsleeraar bij de N. Z. V. te Batavia. Uitnemend inlichtend! Voor hen, die nader op deze vreeselijke zaak wenschen in te gaan, wordt een lijst van werken gegeven. De statistische overzichten zijn zeer belangrijk. Alle lof voor dit nummer. Het is afzonderlijk verkrijgbaar voor 45 ct., maar den geheelen jaargang van vijf nummers ontvangt men voor f 1.65.

Van den nieuwen, den 42en jaargang ligt het eerste nummer voor ons: „Het Kerk-Leger“ (Church Army). Schrijver is de oude maar nog altijd frissche Dr. J. H. Gunning J.Hz. Echt Gunning! Dat hij voor het Kerk-leger enthousiast is, verwacht iedere lezer reeds vooraf. Hij ziet dan ook meer de lichtzijden dan de gebreken. Men bedenke, dat het Kerk-Leger iets anders is dan het Heilsleger! Maar men leze het keurig uitgegeven boekje. Intekenen op de „Lichtstralen“ geeft een gedurige vreugde.

J. D. W.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweelst te:
Zaandam (3e pred. pl.): Dr P. G. Kunst te Deventer en Dr H. N. Ridderbos te Eefde-Gorssel.

Beroepen te:
Stad aan 't Haringvliet: K. Bokma te Waardhuizen.

Bedankt voor:
Leiden: W. H. v. d. Vegt te Goes.

Benoemd tot Hulpprediker te:
Bergschenhoek: Cand. B. Jongeling, Randweg 57a, Rotterdam-Z. (aang.).
Montfoort: Cand. H. J. Spier, hulppred. te Den Haag-West.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

Met gunstig gevolg praeparatoir geëxamineerd en beroepbaar gesteld zijn:

door de Classis Groningen: de heer B. Boelens, cand. aan de V. U., adres Ossenmarkt 11, Groningen, Tel. 2677, en de heer P. Westerloo, cand. aan de Theol. School, adres Rabenhauptstraat 74, Groningen;

door de Classis Meppel: de heer T. Lopers, cand. aan de Theol. School, adres Broekhuizen, Ruinerwold;

door de Classis Drachten: de heer H. Herder, cand. aan de V. U., adres Kerkpad 86, Garijp (Fr.), Tel. 17, en de heer J. Hoekstra, cand. aan de V. U., adres Westerend 403, Garijp.

door de Classis Assen: de heer M. J. C. Bosscha, cand. aan de V. U., adres Brink 29a, Assen, Tel. 316;

door de Classis Rotterdam: de heer A. de Groot, cand. aan de V. U., adres 1e Middellandstraat 31a, Rotterdam-C., Tel. 32961, en de heer W. J. de Ruiter, cand. aan de V. U., adres Bermweglaan 19, Capelle a. d. IJssel, Tel. 39.

Deze kandidaten zullen gaarne des Zondags de Kerken dienen en een eventueel beroep terstond in overweging nemen.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Zwaagwesteinde: W. Heerma te Aalsmeer.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Bedankt voor:

Dirksland: J. Fraanje te Barneveld.
Rijssen: J. Vreugdenhil te Kampen.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Harkstede en Scharmer (toez.): Cand. W. J. Fournier, hulp-pred. te Sluiskil.
Hellevoetsluis (toez.): Cand. S. P. de Roos te Driebergen.
Hellendoorn: H. B. Spijkerboer te Woudaend.
Niekerk (toez.): H. Coolma te Zundert.
Nieuw-Beijerland: D. van Luttervelt te Schalkwijk.
Oude Tonge: A. de Leeuw te Willige Langerak.
Wezep: J. Cuperus te 's-Grevelduin-Capelle.

Aangenomen naar:

Makkum en Cornwerd: A. E. van Baalen te Broek op Langdijk.

Bedankt voor:

Bruchem en Kerkwijk: J. Lekkerkerker te Oldebroek.
Doornspijk: C. B. Holland te Putten.
Eemnes-Binnen: Jhr E. L. W. M. Hoeuff van Velsen te Ter Aar.
Kamerik: T. H. Oostenbrug te Goudarak.
Kerkdriel: A. Kardolus te Maasland.
Oosterend, Fr. (toez.): J. J. F. Frank te Hindeloopen.

Afscheid van:

Amstelveen: J. Fokkema. Tekst: Handel, 20:32.
Arnhem: H. J. Dijkmeester. Tekst: 2 Cor.: 9:15.
Hantum: G. van Veldhuizen. Tekst: Luc. 17:10 (slot).
Hoogebeintum: J. Sevenster. Tekst: Rom. 1:16.

BINNENKORT VERSCHIJNT:

RUDOLF VAN REEST

De Levensroman van Dr. H. COLIJN

Het leven van een groot en begaafd mensch, die na tientallen jaren van strijd en opoffering zich geplaatst ziet aan de spits van ons nationaal gemeenschapsleven, die in zijn jeugd de hooivork, op lateren leeftijd het groote organisme van een rijk weet te hanteeren. De schrijver heeft na een lange en intensieve studie, vele conferenties en samensprekingen met allerlei personen uit ons land, voortdurend, levend en volkomen verantwoord werk, het boek over Colijn.

UIT DEN RIJKE INHOUD. Allereerst zien wij Colijn als de eenvoudige boerenzoon, die na kweekeling te zijn geweest, zijn soldatenloopbaan aanvangt. Zijn godsdienstigen strijd. Zijn Indischen tijd.

LUITENANT COLIJN'S aandeel in de beruchte Lombok-expeditie, de bestorming van het paleis van den Indischen vorst. Na Lombok, Atjeh. Colijn dient onder van Heutz. Zijn lotgevallen in de bloedige veldslagen in Atjeh. Nog nimmer gepubliceerde gegevens uit dien tijd, o.a. die ontleend zijn aan brieven van Colijn. Een nieuw stadium.

KAPITEIN COLIJN wordt belast met het civiel gezag. Strijd tegen Vorst Polem van Atjeh, en diens gevangenneming. We vergezellen Colijn op z'n vele tochten door de Oost. Met levensgevaar gered van een ernstige schipbreuk. Helder teekent de schrijver Colijn's werkzaamheden op velerlei gebied; de groei van den gezaghebber naar de eigenlijke bestemming in het Moederland. Het Kamerlid Colijn door Sneek gekozen.

MINISTER COLIJN treedt op in het Kabinet Heemskerk. We vergezellen hem op zijn reis naar China en Azië. Later zien we hem als Directeur van de „Koninklijke“. Voorbereiding voor zijn economische taak in Nederland. Beschreven wordt Colijn's avontuurlijke tocht in 1918, over het gebied van de Entente-mogendheden naar Nederland. Uitvoerig schildert Rudolf van Reest Colijn als minister van Financiën en Koloniën, en geeft aan het slot het intieme leven van Colijn prachtig weer.

DR COLIJN'S levensroman, het leven van een der grootste en meest populaire figuren, is door den schrijver „opgedragen aan het Nederlandsche Volk“.

300 bladzijden telt dit boek, dat verlicht is met een 70-tal illustraties, waaronder veel zeldzame, nog nimmer gepubliceerde foto's, o.a. uit den intiemsten huiselijken kring, welke zeer de aandacht zullen trekken. De prijs van dit prachtwerk is gebonden, prachthand in drie-kleurendruk, slechts f 3.90.

Zend briefkaart of postwissel, of stort op ons Postgiro no. 31769, en het wordt U terstond na de verschijning franco toegezonden.

Desgewenscht betaling in drie maandelijksche termijnen van f 1.30. Ook ingenaaid verkrijgbaar à f 3.—, eventueel in drie termijnen van f 1.—.

Uitgeverij BOEIJENGA, Kleinzand 89, SNEEK, Tel. 3083

WEET U

dat er een „Ver. van Organisten bij de Geref. Kerken“ bestaat, die o.a. ook onze Kerken van advies dient bij orgelbouw, -restauratie of het benoemen van organisten?

KENT U

„Organist en Eredienst“, het maandblad, door deze vereniging uitgegeven, bevattende verschillende leerzame artikelen betreffende kerkzang, orgelspel enz., bovendien vaak voorzien van een muziekbijlage?

ZOUDT U

dat blad ook niet willen lezen? Het wordt U gratis toegezonden indien U donateur (min. f 2.50 p. j.) of begunstiger (min. f 1.— p. j.) van deze vereniging wordt. Aanmelding en gratis proefnummers bij den 2en Secretaris: **R. HUIZENGA, Bijladerdijklaan 79, Rijswijk (Z.-H.).**

HILVERSUM

Rookt U een fijne Sigaar? Of prefereert U een pijp? Dan kunt U terecht bij

SIGAREN MAGAZIJN

„THE OLDSMOKER“

KERKSTRAAT 8 - HILVERSUM

LOURENS INGELSE

Een episode uit het geestelijk leven op Walcheren omstreeks 1780

door A. JANSE

hoofd Chr. School Biggakerke.

Prijs f 0.60

Tweede druk

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgevers Oosterbaan & de Colindre, Goes

Medew.
Brug
Mev.
Dr. B.
Drs. J.
Erme
's-Gr.
Philac
Ds F.

Alle st.
Prof.

INHOUD: E.
— Uit de
Kerkelijk L.
VII. „De
stem, „Ho
Parkeeren:
Schetsen: B.
Boek van e
Uit de H.
heid der z.
— Uit de
christelijke

HO

Pinl

Ook op
Heeren be
twijfeld ch
weer uit.
dragers: I
geboren Z
maagd M
begraven.
opgevaar
Gods. Met
den doet d
in de eenl
schiedenis.
staande fe
het eene h
is, en dat
volgende i
Maar zo
dien dag
heid van
oog ontslo
het rijke,
gelijking n
Wij will

Er is di
als over „
bedoeld z
uitdrukkin
een verke
deze uitdr
waardig.

Het Pinl
valt dadel
de beide
Paschen.

In den
engel tot
teeken zijn
gewonden.
herders st
inderdaad
gewikkeld.

Met Pas
de opstand
vrouwen,
„Ziet de p
vrouwen l
engel, zij
dat het gra
gebonden.

Het Pin
Wel word
en wel we
weldigen
en het is g
en het is g
gezien wo
vuur en
nergens be
geraas van